

**FACULTAT DE
FARMÀCIA**

**MEMÒRIA
CURS ACADÈMIC
2011-2012**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dos campus d'excel·lència internacional

B:KC Barcelona
Knowledge
Campus

HUB^c Health Universitat
de Barcelona
Campus

Presentació del degà

L'any 2012 ha estat un any complicat com a conseqüència de la crisi econòmica que pateixen l'Estat espanyol, la Generalitat de Catalunya i les universitats públiques, incloent-hi la Universitat de Barcelona. L'elevat endeutament públic i privat, l'increment de la prima de risc, el rescat del sistema financer amb la pràctica desaparició de les caixes d'estalvi, l'augment de l'atur, les retallades pressupostàries i molt especialment de les prestacions socials, són factors que han incidit molt negativament en la vida acadèmica. Les conseqüències han estat la disminució dels salaris al personal de la UB, l'augment de l'import de les matrícules als estudiants, la disminució del pressupost de què disposen els departaments i els centres, les retallades en projectes de recerca, els problemes en la promoció i l'estabilització del professorat. Mai havíem tingut un escenari tan advers, decreixent i fins i tot depressiu.

Malgrat això, la Facultat de Farmàcia ha tirat endavant, tot i que el seu projecte estrella, la nova facultat, ha quedat ajornat per la crisi. Crec que l'esforç de tothom —PDI, PAS i estudiants— ens ha permès no tan sols sobreviure sinó també oferir una docència i una recerca de qualitat mitjançant un esforç addicional possible tan sols per la responsabilitat de cadascuna de les persones que formen part de la comunitat universitària. Vull destacar molt especialment la tasca feta pels responsables de la gestió del centre: l'equip deganal, els directors de departament, les caps d'estudi, l'oficina d'affers generals, l'oficina de recerca, la biblioteca, l'administradora del centre, la cap de secretaria i el conjunt de persones que tiren endavant el centre sense caure en el desànim i fent possible el petit miracle que la Facultat de Farmàcia hagi vist mínimament perjudicada la qualitat de la seva docència i recerca en aquest any, que és ja el cinquè de la gran recessió econòmica que pateix l'economia espanyola.

Tot indica que ens esperen encara uns anys difícils i que en concret el 2013 serà un any, com a mínim, tan dolent com el 2012 i qui sap si encara pitjor. Us demano a tots el que sé que no cal que us demani explícitament perquè ja ho feu per iniciativa pròpia: que continueu fent tot allò que calgui per al bon funcionament del centre i perquè d'aquí a uns anys, quan la crisi sigui un record, un mal record, es pugui dir, com es pot dir ara, que l'esforç conjunt del PDI, del PAS i dels estudiants va evitar la degradació d'un servei públic essencial per al bon funcionament del nostre país.

Ben cordialment,

Joan Esteva de Sagrera, degà

Memòria acadèmica del curs 2011-2012 de la Facultat de Farmàcia

I La Facultat de Farmàcia en el curs 2011-2012

L'activitat de govern duta a terme per la Facultat de Farmàcia en el curs acadèmic 2011-2012 ha estat intensa i s'ha desplegat en diversos àmbits, tal com s'exposa en els capítols següents d'aquesta memòria, que s'ocupa de les línies principals i dels aspectes més rellevants d'aquesta activitat.

Òrgans de govern

Els membres de la Junta de Facultat dels col·lectius de PAS i PDI s'han renovat el 6 de juny de 2012. S'agraeix als membres de la Junta anterior la seva participació i el seu treball en aquest òrgan de govern i es dona la benvinguda als nous membres tal com consta en l'acta de la Junta de juliol de 2012. La nova Junta s'ha constituït el dia 4 de juliol de 2012.

La Junta de Facultat s'ha reunit de manera ordinària en tres ocasions durant el curs acadèmic 2011-2012: el 18 d'octubre de 2011, el 9 de febrer de 2012 i el 4 de juliol de 2012.

La Dra. Carmen Escolano ha assumit la secretaria de la Facultat el juny de 2012 en renunciar l'anterior secretari de la Facultat, el Dr. Carles Benedí. La tasca desenvolupada en el càrrec pel professor Benedí ha estat unànimement reconeguda i agràida, tal com consta en l'acta de la sessió de Junta de juliol de 2012.

El degà va convocar el 21 de febrer de 2012 eleccions a cap d'estudis de l'ensenyament de Farmàcia i en va resultar elegida la Dra. Montserrat Miñarro. A la sessió de la Junta de Facultat de 9 de febrer de 2012 es va agrair la dedicació i la feina feta en els vuit anys del seu mandat a la Dra. Conxita Amat, així com a la Dra. Esther Zulaica com a secretària del Consell d'Estudis.

El degà va convocar el 23 de febrer de 2012 eleccions a cap d'estudis de l'ensenyament de Ciència i Tecnologia dels Aliments, i en va resultar reelegida la Dra. M. Carmen Vidal.

Al llarg de l'any acadèmic 2011-2012 hi ha hagut eleccions a cap de departament en diferents departaments. Els canvis resultants s'enumeren a continuació. El gener de 2012, al Departament de Productes Naturals, Biologia Vegetal i Edafologia, el Dr. Robert Cruañas substitueix el Dr. Jaume Bastida; l'abril de 2012 el cap del Departament de Microbiologia i Parasitologia Sanitàries el Dr. Carles Feliu substitueix el Dr. Miquel Regué; l'abril de 2012 la Dra. M. Antònia Busquets substitueix la Dra. Montserrat Pujol; al mateix mes el Departament de Fisiologia reelegix la Dra. M. Pilar Vinardell; el juny de 2012 el Departament de Bioquímica i Biologia Molecular escull la Dra. Laura Baldomà en substitució del Dr. Diego Haro i, finalment, el mateix mes la Dra. Magdalena Rafecas és la nova cap de departament en substitució del Dr. Rafael Codony.

El degà va nomenar en el curs 2011-2012 diversos professors amb les delegacions següents: Empar Cortés, com a delegada per al Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat (SAIQU), Immaculada Dinarés com a delegada per a Seguretat, Salut i Medi Ambient i Carme Pelegrí com a delegada per al Grup de Gestió de Mobilitat Internacional d'Estudiants.

Els consells d'estudis dels ensenyaments de Farmàcia, de Ciència i Tecnologia dels Aliments, i de Nutrició Humana i Dietètica, s'han reunit amb regularitat per donar compliment a les seves atribucions i competències. De la mateixa manera ho han fet les comissions de coordinació dels ensenyaments de postgrau oficials adscrits a la Facultat.

En data 21 de maig es va nomenar el catedràtic Màrius Rubiralta delegat del rector com a director del campus de l'Alimentació de Torribera.

La gestió del campus de l'Alimentació de Torribera

La gestió del campus de l'Alimentació durant el curs 2011-2012 l'ha duta a terme la Comissió Gestora, presidida pel delegat del rector per al campus, Dr. Claudi Mans, segons la resolució del rector de 21 de març de 2011. L'encàrrec fet a aquesta comissió s'ha centrat a «realitzar totes les accions i actuacions necessàries per al desplegament i la consolidació de totes les potencialitats pròpies del campus» i a disposar d'un reglament organitzatiu del campus que recollís les característiques del projecte. La Comissió Gestora la integren Claudi Mans, delegat del rector per a la coordinació del campus, Gaspar Roselló, vicerector de Política Acadèmica i Qualitat, Joan Esteva de Sagrera, degà de la Facultat de Farmàcia, Rafael Codony, director del Departament de

Nutrició i Bromatologia, Miquel Morató, director de l'Institut de Recerca INSA, M. Carmen Vidal, cap d'estudis de l'ensenyament de Ciència i Tecnologia dels Aliments, Susana Buxaderas, cap d'estudis de l'ensenyament de Nutrició Humana i Dietètica, i Anna Juarez, administradora del campus de l'Alimentació de Torribera.

En data 10 de juny de 2011 es presenta la *Proposta de model organitzatiu per al campus de l'Alimentació de Torribera de la Universitat de Barcelona*, document redactat per una comissió formada per S. Atrián, M. T. Anguera, C. Mans, M. C. Vidal, M. Moretó, E. Mata, A. Juarez, J. Esteva i C. Carreras sobre una proposta d'Àlvar Sánchez.

Resum de dades de professorat, personal d'administració i serveis i estudiants

En el curs 2011-2012, la plantilla de professorat de la Facultat ha estat de 338 professors, dels quals s'han jubilat els professors Josep Lluís Aguilar, M. Teresa Butiña, Jaume Miró i Alfred Roig. El personal d'administració i serveis ha estat de 91 persones dels quals s'han jubilat el Sr. Jesús González i la Sra. María Tardío. També s'ha jubilat la Sra. Quina Maicas, responsable de la Biblioteca de Farmàcia. Pel que fa al nombre total d'estudiants, en el conjunt dels ensenyaments oficials de grau i postgrau, ha estat de 3.257 alumnes.

II Activitat academicodocent

Oferta acadèmica

Durant el curs 2011-2012 s'han matriculat a l'ensenyament de Farmàcia 1751 estudiants al grau i 271 a la llicenciatura. Als ensenyaments de Nutrició Humana i Dietètica (NHD) i Ciència i Tecnologia dels Aliments (CTA), que s'imparteixen al campus de l'Alimentació de Torribera, s'hi han matriculat 206 estudiants, dels quals 156 són de NHD i 159 de CTA. En total, hi ha hagut als ensenyaments del campus un total de 527 estudiants, dels quals 206 corresponen a la diplomatura i 6 a homologacions i SICUE. La nota de tall per als alumnes provinents de la via de les proves d'accés a la universitat (PAU) aquest curs acadèmic ha estat de 8,56 per a l'ensenyament de Farmàcia, de 6,34 per a CTA i 7,51 per a NHD.

Aquest curs acadèmic s'han titulat 187 alumnes a la llicenciatura de Farmàcia, 47 a la de CTA i 87 a la diplomatura de NHD. És de destacar que 138 alumnes han estat la primera promoció del grau de Farmàcia d'aquesta Facultat, 66 a

l'itinerari de Farmàcia Industrial i Recerca Farmacèutica i 72 a l'itinerari de Farmàcia Assistencial i Anàlisis Clíniques.

L'acte de graduació de la promoció 2007-2012 de l'ensenyament de Farmàcia va tenir lloc al Paraninfo de l'Edifici Històric el dia 30 de maig de 2012 i hi van participar 114 estudiants. En va presidir l'acte la Dra. Lourdes Cirlot, vicerectora d'Arts, Cultura i Patrimoni de la UB. També hi van participar els padrins de la cerimònia, la Dra. M. Dolors Pujol i el Dr. David Pubill, del

Departament de Farmacologia i Química Terapèutica de la Facultat de Farmàcia; el Dr. Joan Esteva de Sagrera, degà de la Facultat de Farmàcia; el Sr. Jordi de Dalmases, president del Consell del Col·legi de Farmacèutics de Catalunya; i els representants dels alumnes, la Sra. Iris Martínez i el Sr. Toni Viayna. Les intervencions musicals van anar a càrrec de la Coral de la Facultat de Farmàcia.

Ensenyaments de màsters oficials universitaris

Els màsters oficials gestionats per la Facultat el curs 2010-2011 han estat:

- Biotecnologia Molecular
- Nutrició i Metabolisme
- Desenvolupament i Innovació d'Aliments
- Recerca, Desenvolupament i Control de Medicaments
- Química Orgànica Experimental i Industrial
- Farmàcia Assistencial

La Facultat va oferir també el segon curs del màster de Seguretat Alimentària (que és biennal) i el segon curs del màster Qualitat de Medicaments, Cosmètics i Aliments.

El total de matriculats en aquest grup d'estudis ha estat de 177 persones, amb la distribució següent: Biotecnologia Molecular, 56 estudiants; Nutrició i Metabolisme, 26 estudiants; Desenvolupament i Innovació d'Aliments, 26 estudiants; Recerca, Desenvolupament i Control de Medicaments, 29 estudiants; Química Orgànica Experimental i Industrial, 10 estudiants i Farmàcia Assistencial, 20 estudiants.

Pel que fa al postgrau oficial de l'ensenyament del títol de Farmacèutic Especialista en Farmàcia Industrial i Galènica, els estudiants matriculats el curs 2011-2012 han estat de 29.

Ensenyaments de doctorat

En paral·lel a l'oferta de màsters oficials, durant el curs 2011-2012 s'han ofert un total de cinc programes de doctorat coordinats per la Facultat:

- Alimentació i Nutrició
- Biomedicina
- Biotecnologia
- Química Orgànica Experimental i Industrial
- Recerca, Desenvolupament i Control de Medicaments

En aquests programes s'han matriculat 287 estudiants i s'han llegit un total de 52 tesis doctorals durant l'any acadèmic que ens ocupa.

A més, hi ha alumnes de la Facultat matriculats a altres programes de doctorat, que es detallen a continuació juntament amb el nombre d'estudiants entre parèntesis: Ciències del Mar (1), Microbiologia Ambiental i Industrial (1), Biodiversitat (4), Nanociències (6), Química Orgànica (3) i Ciència i Tecnologia del Medi Ambient (6). També hi ha 34 alumnes procedents de regulacions anteriors del doctorat.

Altra oferta formativa

Entre els ensenyaments de màster i postgrau del Grup UB, el curs 2011-2012 la Facultat de Farmàcia ha impulsat els següents:

- Màster de Departaments Científics de la Indústria Farmacèutica
- Màster Experimental en Ciències Farmacèutiques
- Màster d'Ortopèdia per a Farmacèutics
- Màster de Plantes Medicinals i Fitoteràpia
- Diagnòstic de Laboratori de les Malalties Parasitàries
- Elaboració i Control de Qualitat en Formulació Oficinal i Magistral
- Estudis de Farmacocinètica Poblacional
- Màster de Gestió Empresarial per a la Indústria Farmacèutica i Afins

- GMP-GLP, ISO i Validacions a la Indústria Farmacèutica
- Màrqueting Farmacèutic
- Registres Farmacèutics i Productes Afins

En aquests ensenyaments s'han matriculat un total de 127 estudiants.

D'altra banda, diversos professors de la Facultat han col·laborat en l'oferta formativa de l'IL3-UB, en les àrees de farmàcia, nutrició i alimentació.

Finalment, durant el curs 2011-2012, diversos professors de la nostra Facultat han participat en les Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran (EUGG), com també en els cursos programats en l'oferta dels Juliol 2012 de la UB.

Ensenyaments de grau

El curs 2011-2012 ha representat la continuació del desenvolupament dels nous ensenyaments de grau de Nutrició Humana i Dietètica i de Ciència i Tecnologia dels Aliments, adscrits a la Facultat de Farmàcia, amb la consolidació del segon curs.

A més a més, el 25 d'octubre de 2011 va tenir lloc l'acte de final d'estudis de la diplomatura de Nutrició Humana i Dietètica corresponent al curs 2010-2011, punt d'inflexió en la implantació del nou grau. Correspon a aquest curs la graduació de la darrera promoció d'aquesta diplomatura corresponent a les activitats del Centre d'Ensenyament Superior de Nutrició i Dietètica (CESNID).

També s'ha implantat el Treball de Fi de Grau (TFG) a l'ensenyament de Farmàcia, coordinat per la Dra. Elena Escubedo i la cap d'estudis. S'han fet nombroses accions perquè l'inici del TFG sigui un èxit, sobretot amb l'objectiu d'informar els estudiants i tutors de les particularitats d'aquest treball. També s'han fet sessions de formació per als estudiants a la Biblioteca de Farmàcia encaminades a l'ensenyament de bases de dades que faciliten la recerca d'informació per fer el treball. El TFG ha implicat 157 alumnes i nombrosos professors, ja sigui com a tutors o com a membres de les comissions que han qualificat els treballs. S'ha un aplicatiu a través del campus virtual per oferir els temes de treball, fer les inscripcions i assignar cada alumne l'àmbit docent. El curs 2012-2013 se'n preveu un augment a gairebé el doble, cosa que planteja un repte important d'organització.

Durant el curs 2011-2012, es van dur a terme les actuacions incloses en el projecte CUBAC-Farmàcia, de competències transversals dins del grau de Farmàcia. Al mes de juny, es van presentar els resultats finals d'aquesta primera fase al PMID (Projecte de millora d'innovació docent). Dintre del projecte es van fer reunions informatives amb els professors coordinadors d'assignatures de primer semestre, durant el mes de desembre, i amb professors coordinadors d'assignatures de segon semestre, durant el mes de gener. Al mes de juny es va demanar al PMID la continuació del projecte, per tal de completar les actuacions fetes, i ha estat concedit per al curs 2012-2013.

Nova assignatura optativa i activitat

L'espai europeu d'educació superior recomana que els graus incloguin tant una formació de tipus teòric com una formació pràctica. Per complir-ho, a finals del 2011 des del Deganat de la Facultat es van iniciar un seguit d'accions encaminades a posar en marxa una nova assignatura, Pràctiques en Empreses, de caràcter optatiu, consistent en estades dels estudiants en empreses de l'àmbit

quimicofarmacèutic. En aquest sentit es va donar a conèixer l'assignatura i les seves particularitats en una sessió informativa que va tenir lloc l'abril de 2012. Amb la finalitat d'apropar les empreses del sector a la Facultat de Farmàcia i als estudiants es va organitzar el primer *workshop* d'empreses el maig de 2012. Van assistir a l'acte quinze empreses molt reconegudes representatives de l'abast de possibles activitats que pot desenvolupar un farmacèutic i més de 150 alumnes. Aquesta tasca ha fructificat en prop de 50 convenis signats a finals de setembre. S'ha posat en marxa un espai al Campus Virtual per a l'assignatura i s'han preparat tots els documents relatius a informes, enquestes, etc. necessaris per a l'avaluació dels estudiants.

Com a suport per assegurar l'èxit a la incorporació dels estudiants al món laboral, des del Vicedeganat d'Affers Acadèmics i Estudiants i amb la col·laboració del Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB, s'ha configurat una activitat susceptible de reconeixement com a crèdit de lliure elecció que es diu «Passaport a la Professi3». Aquesta activitat s'ha iniciat el setembre de 2012 i implica diverses sessions encaminades a la formació necessària per dotar estudiants de grau i de màster de les eines

adequades per cercar feina, tant a escala nacional com internacional. Perquè aquesta activitat es desenvolupés correctament, se n'ha fet difusió a través de cartells, fòrums d'estudiants, etc. i s'ha organitzat una sessió informativa específica en data 18 de setembre. També s'ha obert un espai en el Campus Virtual per a l'activitat en què actualment participen 120 alumnes.

Contracte programa academicodocent

D'acord amb els objectius plantejats en l'àmbit de la política docent i la política acadèmica de la UB, la Facultat va rebre l'any 2011 un total de 29.805 €, que bàsicament es van invertir a adquirir equipament docent, a finançar les Jornades d'Orientació Professional, a organitzar la Jornada de Portes Obertes i a pagar l'alumnat de suport tècnic.

Millora i innovació docent

En el context del Programa de millora i innovació docent (PMID), la Facultat ha continuat estructurant i cohesionant els grups d'innovació docent (GID). El curs 2011-2012, els deu GID reconeguts per la UB han estat:

1. Alternatives Metodològiques en Fisiologia i Fisiopatologia
2. Anàlisi Instrumental Farmacèutica (GIDAIF)
3. Botànica Aplicada a les Ciències Farmacèutiques (GIBAF)
4. E-galènica
5. Ensenyar a Aprendre en Fisiologia
6. Nutrició Humana i Dietètica
7. Tecnologia Farmacèutica
8. Toxicologia (ORFILA)
9. Unitat de Laboratoris Docents (ULD)
10. Unitat de Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia

Pel que fa als ajuts a projectes d'innovació docent (PID), en el marc del Programa de millora i innovació docent de la UB, s'han atorgat a equips de la Facultat un total de cinc projectes amb finançament, vint-i-dos sense finançament i un ha estat vinculat al Projecte CUBAC promogut pel Vicerectorat de Política Docent i Científica assumit institucionalment.

Avaluació de la docència

El desembre de 2011, la Facultat va acollir la tercera edició del taller Patient Counselling Event (PCE), una iniciativa pedagògica organitzada per

l'Associació d'Estudiants de Farmàcia (AEF-UB) i la Unitat de Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia.

Pel que fa als ajuts a projectes d'innovació docent (PID), en el marc del Programa de millora i innovació docent de la UB, s'han atorgat a equips de la Facultat un total de set projectes amb finançament, quatre sense finançament i un ha estat vinculat al Projecte CUBAC promogut pel Vicerectorat de Política Docent i Científica assumit institucionalment. D'altra banda, s'ha resolt favorablement un ajut per al finançament de projectes per millorar la qualitat docent a les universitats catalanes (MQD 2010).

Campus Virtual

Plantejat com a eina destinada a transformar i millorar la qualitat docent, durant el curs 2011-2012 han utilitzat el Campus Virtual de la UB com a recurs docent 63 cursos d'assignatures de l'ensenyament de llicenciatura de Farmàcia, i 120 cursos d'assignatures del grau de Farmàcia, 48 de l'ensenyament de Ciència i Tecnologia dels Aliments i 40 de l'ensenyament de Nutrició Humana i Dietètica. Igualment, un total de 151 cursos d'assignatures de diversos màsters han emprat aquesta plataforma. Concretament, 23 del màster de Biotecnologia, 19 del de Desenvolupament i Innovació d'Aliments, 12 del de Farmàcia Assistencial, 16 del de Nutrició i Metabolisme, 27 del de Recerca, Desenvolupament i Control de Medicaments, 28 del de Seguretat Alimentària i 26 del de Gestió Empresarial per a la Indústria Farmacèutica i Afins.

Acció tutorial

En l'ensenyament de Farmàcia i en el marc del Pla d'acció tutorial (PAT) hi col·laboren 131 professors tutoritzant els alumnes que estan cursant el grau de Farmàcia. Atès el model de PAT que hi ha a Farmàcia, els estudiants són tutoritzats al llarg dels seus estudis pel mateix professor tutor. Durant el curs 2011-2012 van accedir a l'espai tutorial de l'ensenyament de Farmàcia un total de 345 estudiants de nou ingrés que van ser tutoritzats per 14 tutors dels quals tots ja tenien tasques de tutorització. S'han dut a terme les reunions informatives amb els alumnes i d'informació als tutors adients perquè la tasca tutorial es desenvolupi amb eficàcia. L'Espai Tutorial de Farmàcia, en el Campus Virtual de la UB, s'ha continuat utilitzant i promocionant pel coordinador Dr. Joan Simón, com a plataforma d'informació i de comunicació.

El mes de desembre de 2011 els consells d'estudis de CTA i NHD van aprovar el nomenament de la comissió del Pla d'acció tutorial (PAT), que està formada

per la coordinadora, Dra. Teresa Veciana Nogués, i les professores Dra. Carmen González Azón i Montserrat Illan Villanueva, per tal d'implementar la tutorització de forma específica i conjunta als dos graus durant el curs 2012-2013.

Accions d'orientació professional

El Servei d'Atenció a l'Estudiant ha col·laborat en l'organització de la 6a edició de la Jornada d'Orientació Professional que va tenir lloc els dies 27 i 28 de febrer de 2012 dirigida a l'alumnat de la Facultat de Farmàcia. L'objectiu és aportar recursos per cercar feina, conèixer oportunitats per buscar unes pràctiques o una feina a l'estranger, l'oferta de formació de postgrau de la facultat i la situació del mercat de treball de l'àmbit farmacèutic, agroalimentari i nutricional. En aquesta edició, hi ha hagut una participació general de 151 estudiants, 50 dels quals s'han interessat a reconèixer l'activitat com un crèdit de lliure elecció. La valoració dels assistents ha estat altra vegada molt positiva, sobretot les xerrades a càrrec dels representants del món professional.

Dia Mundial de l'Alimentació al campus de Torribera

Coincidint aproximadament amb el Dia Mundial de l'Alimentació, que és el 16 d'octubre, el campus de l'Alimentació de Torribera va acollir l'acte de final d'estudis de la diplomatura de Nutrició Humana i Dietètica (curs 2010-2011), adscrita a la Facultat de Farmàcia, i també de la darrera promoció d'aquesta diplomatura del Centre d'Ensenyament Superior de Nutrició i Dietètica (CESNID).

En aquest acte, el catedràtic de Nutrició i Bromatologia Abel Mariné va impartir la conferència inaugural «Salut i innovació alimentària». També hi van participar el degà de la Facultat de Farmàcia, Joan Esteva; el delegat del rector per al campus de l'Alimentació de Torribera, Claudi Mans, i el delegat de la UB al CESNID, Rafael Codony.

ExpAliments 2011

El 26 de novembre de 2011 va tenir lloc per segona vegada ExpAliments 2011, una festa de l'alimentació dirigida a la societat en general i al públic de totes les edats de Santa Coloma de Gramenet. És una festa emmarcada dins la Setmana de la Ciència 2011. ExpAliments 2011 ha rebut un ajut del programa per al finançament d'actuacions en l'àmbit de la divulgació científica (ACDC) de la Direcció General de Recerca del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya i ha tingut el patrocini de Coca-Cola, Iberia, Danone i Unilever.

Mobilitat d'estudiants i professorat

Pel que fa a la participació en el programa d'intercanvi SICUE entre centres universitaris espanyols, sis estudiants de la Facultat van cursar assignatures a les universitats de Granada (1), Salamanca (2), Sevilla (1) i de la Comunitat de Madrid (2).

Cinc alumnes han obtingut la mobilitat SICUE per cursar estudis a la nostra Facultat, procedents de les universitats de Santiago de Compostel·la (2), València (1), Sevilla (1) i País Basc (1).

En el marc dels programes d'intercanvi europeu (Sòcrates-ERASMUS), durant el curs 2011-2012, 84 alumnes han anat a diferents universitats de països europeus com ara Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Eslovènia, Finlàndia, França, Gran Bretanya, Holanda, Irlanda, Itàlia, Portugal, Suècia, Suïssa, Txèquia. D'aquests alumnes, 82 cursaven la llicenciatura o el grau de Farmàcia, 1 de Nutrició Humana i Dietètica i 1 de postgrau.

Dels 72 alumnes de la llicenciatura de Farmàcia, 14 feien una estada de pràctiques tutelades en hospitals de països estrangers. A més, un alumne va fer un intercanvi dins del marc de convenis generals de la UB amb la Universitat de Belgrano d'Argentina.

La Facultat va acollir 64 alumnes d'universitats estrangeres. En el marc del programa d'intercanvi europeu Sòcrates-ERASMUS, 49 alumnes provenien d'Alemanya, Eslovènia, França, Grècia, Holanda, Itàlia, Polònia, Portugal, Suècia, Suïssa, Turquia i Txèquia. Dins de programes d'intercanvi de convenis específics, deu alumnes van venir de les universitats de Texas, Michigan, Florida i Mèxic. Amb programes d'intercanvi de convenis generals de la UB,

tres alumnes provenien de les universitats de Xile i Perú. Amb el programa d'intercanvi CINDA vam acollir un alumne de la Pontificia Universidad Católica de Chile. I finalment un alumne ha fet una estada de sis mesos dins del programa Leonardo da Vinci Unipharma Graduates.

S'han establert nous convenis d'intercanvi amb les universitats següents: Sofia University St. Kliment Ohridski (Sofia, Bulgària); Université de Bourgogne (Dijon, França); Université Paris Sud (París, França); Université d'Orleans (Orleans Cedex, França); Hogeschool van Arnhem (Nijmegen, Holanda); Università degli Studi di Cagliari (Cagliari, Itàlia) i Università degli Studi di Palermo (Palermo, Itàlia).

Ens han visitat cinc professors de les universitats següents: Conte, Università degli Studi di Udine (Itàlia); Pellati, Università di Modena (Itàlia); Brenier, AgroParis Tech (França), Schmid, Universität Graz (Alemanya) i Ege, University de Turquia.

El novembre de 2011 va tenir lloc la visita guiada d'un grup de vint alumnes de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Copenhagen a la nostra Facultat.

Dues estudiants de la Facultat de Farmàcia, Clara Suñer i Rosana Leiva, han estat seleccionades per assistir a la Bright Students Conference 2012.

Activitats per als estudiants i centres de secundària

La Facultat de Farmàcia ha organitzat, com cada any, una jornada de portes obertes perquè els estudiants de secundària puguin conèixer la facultat i els ensenyaments que s'hi imparteixen.

El 20 d'abril de 2012 van tenir lloc les Jornades de Portes Obertes, una al campus de la Diagonal, amb 100 alumnes inscrits per al grau de Farmàcia, i una altra al campus de l'Alimentació de Torribera, amb 52 alumnes per als graus de NHD i de CTA. Com cada any, també s'han programat sessions de benvinguda.

Durant el curs 2011-2012 s'han desenvolupat les activitats de promoció de la tercera edició del premi UB-Ferran Adrià patrocinat per Gallina Blanca. L'objectiu és promocionar els estudis de nutrició humana i dietètica i de ciència i tecnologia dels aliments entre l'alumnat de secundària, i també afavorir treballs de recerca de batxillerat que relacionin les diverses ciències amb les

realitats quotidianes i que tractin temes referits a diferents aspectes de la nutrició, l'alimentació i els aliments.

Sistema de gestió i supervisió de la qualitat 2011-2012

S'ha procedit a elaborar i revisar els corresponents informes de seguiment dels graus i els màsters impartits a la Facultat el curs 2010-2011, i a actualitzar els diferents procediments estàndards de qualitat per al curs 2011-2012.

III Recerca i transferència de coneixement

Contracte programa de recerca

Amb càrrec al Contracte programa de recerca de la Facultat s'han dut a terme, entre d'altres, les activitats següents:

S'han concedit 96 borses de viatges per a activitats relacionades amb la recerca i ajuts per convidar professors o per donar suport a l'organització de jornades, cursos i congressos per un import total de 34.633 €.

S'han donat ajuts als serveis de suport a la recerca de la Facultat per un import de 6.000 €.

S'han convocat i concedit 25 beques de col·laboració en activitats de recerca l'estiu de 2012 per un import total de 24.310 €. D'altra banda, també s'han convocat i resolt tres beques d'iniciació a tesi doctoral per un import total de 27.639 €.

Activitat de recerca

El total d'ingressos per recerca, incloent-hi projectes, infraestructures i la contractació a través de la Fundació Bosch i Gimpera, ha estat d'1,97 milions d'euros, i en total hi ha 26 grups de recerca reconeguts, que tenen l'investigador principal adscrit a la Facultat. Com a resum de l'activitat de recerca, d'acord amb les dades que en el moment d'elaborar aquesta memòria consten en el GREC per a l'any 2012, cal destacar com a *inputs* més rellevants els 65 projectes de recerca actius. D'altra banda, entre els *outputs* cal destacar que s'han publicat 332 articles en revistes, amb una mitjana de factor d'impacte de 3,30; s'han registrat 12 patents; s'han fet 312 contribucions en congressos.

L'actualitat i l'impacte de la recerca a la Facultat s'han visualitzat també a través del ressò en les notícies al web de la UB, algunes de les més rellevants es mencionen a continuació.

Joan Bosch, catedràtic del Departament de Farmacologia i Química Terapèutica, va ser distingit amb el premi GEPRONAT de recerca en química de productes naturals que atorga el Grup Especialitzat de Química de Productes Naturals, de la Reial Societat Espanyola de Química (RSEQ), per la seva trajectòria científica.

El catedràtic Abel Mariné, del Departament de Nutrició i Bromatologia, ha estat distingit en la segona edició dels Premis Gastronòmics Llorenç Torrado, en la categoria de divulgadors. També ha estat guardonat amb el Premi Ramon Turó per la seva trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició.

El catedràtic Jordi Camarasa, del Departament de Farmacologia i Química Terapèutica, va prendre possessió com a acadèmic de la Reial Acadèmia Nacional de Farmàcia (RANF) i va ser nomenat membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.

El *Correo Farmacéutico* ha reconegut en l'edició 2012 en la categoria de Formació la Unitat de Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia per una iniciativa relacionada amb el congrés que organitza aquesta unitat: 41st ESCP Symposium on Clinical Pharmacy. També l'edició 2012 reconeix, en la categoria d'Atenció farmacèutica i educació sanitària, un treball promogut per la Unitat de Coordinació Docent d'Estades en Pràctiques Tutelades.

La Dra. Laura Herrero, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular, va ser una de les dotze persones distingides de les universitats i centres de recerca europeus amb una beca de la Fundació Europea per a l'Estudi de la Diabetis. A més, és l'única investigadora de tot l'Estat que ha estat distingida amb el premi Rising Star de la fundació abans esmentada. Aquesta distinció és la més rellevant que s'atorga a joves investigadors de tot Europa en l'àmbit de la recerca sobre diabetis.

Mireia Godoy i Anna Simon, alumnes del màster de Desenvolupament i Innovació d'Aliments, van obtenir el primer premi al concurs Ecotrophelia España, que premia productes alimentosos innovadors amb un vessant ecològic.

L'estudiant de Farmàcia Rosana Leiva ha estat la guanyadora del segon premi de la convocatòria 2012 del Premi Gemma Rosell i Romero.

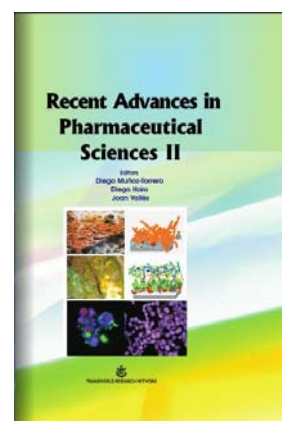
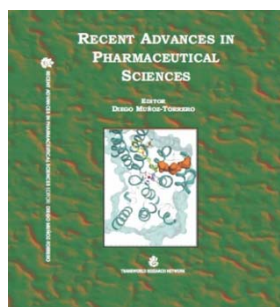
El professor Rodolfo Lavilla ha publicat a la revista d'alt impacte *Angewandte Chemie* una reacció multicomponent que formalment es considerava impossible. Els Drs. Izquierdo, Noé i Ciutat han obtingut un ajut internacional a la investigació 2012 de la California Walnut Commission per

desenvolupar el projecte *Nutrigenomic approach to study the potential of walnut polyphenols and their human metabolites in càncer prevention and treatment*.

Difusió de la recerca

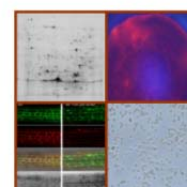
El març de 2012 es va iniciar la setena edició dels Seminaris de Recerca, a càrrec del professorat, el personal investigador en formació i el col·lectiu d'estudiants de tercer cicle de la Facultat. S'han dut a terme deu seminaris d'un total de tretze de programats enguany, en els quals han estat representades les diferents àrees de coneixement. Aquesta activitat s'ha consolidat al llarg de les edicions successives, gràcies a la tasca conjunta de moltes persones que hi han participat com a conferenciants o com a assistents. És remarcable l'assistència a les conferències de recerca dels alumnes de grau.

Com a culminació de les activitats relacionades amb el programa de Seminaris de Recerca a la Facultat de Farmàcia 2011 i 2012, impulsat per la Comissió de Recerca de la nostra facultat, s'han publicat en accés obert els llibres electrònics *Recent Advances in Pharmaceutical Sciences I* i *Recent Advances in Pharmaceutical Sciences II*. Aquests llibres, que contenen dotze capítols cadascun que es corresponen amb els seminaris de recerca que es van impartir l'any 2011 i 2012, han de servir per difondre i visualitzar una mostra de la recerca de primera línia que es duu a terme a la Facultat de Farmàcia. Els dos llibres són accessibles a través del Dipòsit Digital.

El 16 d'abril de 2012 va tenir lloc a la Facultat la V Jornada de Recerca de la Facultat de Farmàcia, organitzada des del Deganat amb la col·laboració dels alumnes de doctorat dels diferents departaments, i que va ser presidida pel director de l'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona, el Dr. Enric Canela. L'objectiu fonamental d'aquesta Jornada de Recerca va ser donar a conèixer el col·lectiu d'estudiants directament implicats en la recerca i afavorir així la comunicació entre ells per fer més enriquidora la seva formació de postgrau. Durant la Jornada, el Dr. Ernest Giralt va impartir la conferència «Reconeixement molecular en superfícies peptídiques, pèptids llançadora i malaltia d'Alzheimer». Per segona vegada es va adjudicar el Premi de

**V JORNADA DE
 RECERCA
 A LA
 FACULTAT DE
 FARMÀCIA**

**Barcelona,
 16 d'abril de 2012**

Recerca Federació Farmacèutica a les tres millors presentacions, dotat amb 500, 300 i 200 euros i diploma acreditatiu. Les guanyadores d'aquests premis van ser Xenia Villalobos (Departament de Bioquímica i Biologia Molecular, primer premi), Alba Rebollo (Unitat de Farmacologia i Farmacognòsia, segon premi) i Nora Provenza (Unitat de Biofarmàcia i Farmacocinètica, tercer premi).

El programa de Seminaris Tecnològics, una iniciativa de la Comissió de Recerca de la Facultat de Farmàcia per donar a conèixer tècniques d'especial rellevància, ha continuat durant l'any 2012. Aquests seminaris estan conduïts pel professor Carles Ciudad, són enregistrats pel Servei d'Audiovisuals i estan disponibles a UBTV.

L'any 2012 s'ha continuat la secció «L'article del mes» que es manté actualitzada amb noves incorporacions.

IV Serveis de suport a la docència i la recerca

Unitat de Laboratoris Docents

Com en cursos anteriors, s'ha millorat la dotació de la ULD en equipaments tant en el campus de Pedralbes com en el campus de l'Alimentació de Torribera. En particular en aquest últim s'ha de destacar l'activitat pràctica realitzada en dos laboratoris de química i biologia dels aliments, tecnologia dels aliments i sala de cuina coordinada per la ULD de la Facultat.

Per primer cop la sol·licitud de material per a les pràctiques s'ha fet a través de l'espai de la ULD al Campus Virtual, obert a tot el professorat de docència pràctica d'ambdós campus.

Amb l'objectiu de donar a conèixer l'activitat de la ULD i establir aliances amb altres facultats de farmàcia, el nostre degà va presentar un dossier de la ULD en la Reunió de Degans prèvia al Congrés Edusfarm de La Laguna.

Per tal de millorar la gestió de la qualitat a la ULD, en els darrers anys s'ha dut a terme l'autoavaluació del sistema a través del model de l'European Foundation of Quality Management (EFQM). A hores d'ara, el procés continua amb la preparació de la documentació per optar al segell de «Compromís amb l'excel·lència».

A la ULD s'han dut a terme unes sessions de formació interna per millorar les competències del PAS que hi treballa.

Finalment, com cada any, la ULD ha participat en les Jornades de Portes Obertes del dos campus, en la Setmana de la Ciència i en l'ExpAliments.

Biblioteca

Durant aquest curs, un total de 266.872 usuaris han visitat la Biblioteca de la Facultat i s'han fet un total de 24.725 préstecs. S'ha incorporat al catàleg de la biblioteca un total de 208 monografies, a més de 38 donacions.

S'han fet 25 sessions de formació d'usuaris a un total de 439 estudiants.

La Biblioteca del Campus de l'Alimentació (CRAI-Farmàcia) ha estat la principal infraestructura de suport a l'estudi i autoaprenentatge al campus.

Aula de Formació del Professorat

L'Aula de Formació del Professorat (AFP), coordinada per la professora Montserrat Pujol, ha ordenat l'oferta formativa específica de la Facultat. En el curs acadèmic 2011-2012 la formació continuada ha consistit en conferències periòdiques a càrrec de conferenciant convidats i de professors dels diferents grups d'innovació docent i equips docents de la Facultat. S'ha comptabilitzat un total de 269 assistents entre totes les activitats de formació continuada de l'Aula.

Entre les diferents activitats, cal destacar l'organització de dos tallers, dintre de la formació CUBAC (Carpeta UB per a l'avaluació de competències) que es va desenvolupant en els darrers anys en el centre, amb el suport de l'ICE.

D'altra banda, també s'ha mantingut el contacte amb l'ICE per seguir la seva oferta formativa i poder aprofitar-la tot evitant duplicitats. Al llarg del curs un total de 87 professors han participat en cursos i tallers organitzats per l'ICE. Destaca la participació en els tallers sobre competències transversals i l'interès en els cursos *Basics skills and tools to teach content subjects in English* organitzats per facilitar la docència en llengua anglesa.

Serveis de suport a la recerca

Els serveis de suport a la recerca propis de la Facultat (Servei d'Hivernacle i Vivers, Servei de Criogènia, Servei de Desenvolupament del Medicament, Servei de Microscòpia de Força Atòmica i Servei de Reaccions Especials), els serveis de la UB (Servei d'Experimentació Animal i Servei de Protecció Radiològica) i les unitats dels Serveis Científicotècnics (Servei d'Espectrometria de Masses i Servei de Ressonància Magnètica Nuclear) han continuat donant suport als diferents grups de recerca que en són usuaris. Tots els responsables

dels serveis han treballat activament en la definició dels equipaments i de les instal·lacions necessaris per als nous espais de la nova Facultat.

V Infraestructures i seguretat

Amb càrrec a l'exercici pressupostari 2011, es poden destacar les despeses següents: la reconversió d'una aula de docència en aula d'informàtica dotada amb 15 ordinadors, amb el finançament corresponent al Barcelona Knowledge Campus (BKC); la revisió i l'aplicació de la normativa de les instal·lacions de gasos tècnics, per import de 18.000 € (cofinançament de l'OSSMA); la correcció de defectes en les instal·lacions de baixa tensió de l'edifici B, per import de 6.200 €; la reparació de claraboies en l'edifici A, reparació de despreniments en façanes i humitats en terrasses, per import de 12.000 €; l'adequació d'espais en els departaments de Bioquímica, la Unitat de Botànica, Fisiologia, Fisicoquímica i en les oficines de l'Administració de Centre, per import de 34.767 €. També s'ha adquirit material per a la docència pràctica dels ensenyaments de grau de Farmàcia, Ciència i Tecnologia dels Aliments i Nutrició Humana i Dietètica, per import de 38.928 €, sis nous videoprojectors per a les aules de docència i de quatre pantalles de projecció i quatre vitrines per al Museu de la Farmàcia.

Durant el curs 2011-2012 s'han acabat les millores de rehabilitació de l'edifici Verdaguer, en què s'ha previst ubicar el professorat que es traslladi al campus de l'Alimentació en el futur, juntament amb els serveis de secretaria i la biblioteca del campus, i de l'edifici de Marina, que, per acord de la Universitat i el PCB, s'ha reservat completament a les activitats de pràctiques del campus a través dels laboratoris docents. Igualment, l'Oficina del Pla Plurianual ha iniciat els treballs de redacció del projecte bàsic del que haurà de ser el nou edifici Aulari del campus de l'Alimentació ubicats en els espais reservats en el Pla especial del recinte Torribera que la Diputació de Barcelona té pendent d'aprovació.

Durant l'exercici 2012, en el marc del Pla RENOVEN i amb cofinançament de la Facultat, s'ha revisat i actualitzat el sistema de gasos tècnics d'ambdós edificis de la Facultat amb un import superior als 15.000 €, i s'ha dut a terme la revisió de totes les cabines de bioseguretat per part d'una empresa externa. D'altra banda, s'han revisat i actualitzat els punts crítics dels diferents departaments a fi d'optimitzar les rondes de vigilància a les nits i dies festius o de tancament de la Facultat.

Amb referència als residus generats que gestiona la Facultat es va observar que el volum de residus citotòxics era molt superior al que calia esperar en comparació amb altres facultats. Es va engegar un estudi, en col·laboració amb l'Oficina de Seguretat Salut i Medi Ambient (OSSMA) de la UB, a partir del qual

s'han proposat mesures per racionalitzar els contenidors i minimitzar residus. D'altra banda, s'ha procedit a adaptar el Pla de gestió de residus de la Facultat de Farmàcia, pioner a la UB, als procediments i classificació actuals que implica un canvi en el nombre de contenidors i l'etiquetatge, així com la informatització del procés.

VI Altres activitats

Comissió de Política Lingüística

El 16 de desembre es va muntar una parada al vestíbul de l'edifici B per mostrar als estudiants els materials dels Serveis Lingüístics de la UB. Es va decidir avisar tothom d'aquesta activitat amb antelació i per aquesta raó es va habilitar un espai per als Serveis Lingüístics al Campus Virtual de la Facultat de Farmàcia. El 6 de març es va presentar a la Facultat el Vocabulària. Es tracta d'un portal, elaborat pels Serveis Lingüístics de la UB, per a la consulta i resolució de dubtes lèxics i terminològics. A fi que la presentació fos específica per a la Facultat de

Farmàcia, es va utilitzar tot un seguit d'exemples preparats prèviament per diferents professors de la facultat. Com cada any, al mes de març es va convocar el Premi a la Qualitat Lingüística, que en aquesta convocatòria es va fer extensiu també als ensenyaments de Ciència i Tecnologia dels Aliments i a Nutrició Humana i Dietètica. La guanyadora de la XIV edició va ser Glòria Lozano Mena. L'entrega del premi es va dur a terme el dia de la celebració de Sant Jordi a la facultat, acte en què també es van atorgar els premis Envers i Arrelats de l'any 2012. El premi Envers va ser per a una estudiant de Farmàcia, Roser Bastida Barau, i el premi Arrelats, per a una estudiant de Medicina, Elena Lucía López Serrano, per un relat sobre un medicament.

Comissió d'Igualtat de Gènere

Amb motiu del Dia Internacional de les Dones 2012, la Comissió d'Igualtat de Gènere de la Facultat va programar el dia 8 de març de 2012 la conferència «Alcohol i violència de gènere: més enllà dels mites», a càrrec de la Dra. Lúcia Segura, psicòloga clínica de la Subdirecció General de Drogodependències del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, la Comissió d'Igualtat de Gènere de la Facultat va participar activament en l'organització del V Encuentro de Unidades de Igualdad de las Universidades Españolas el 13 de març de 2012 a l'Aula Magna de l'Edifici Històric de la Universitat.

El Cor de la Facultat de Farmàcia

La Coral de Farmàcia, que data de 1994, està formada per quinze cantaires i ha continuat rebent, per vuitè any consecutiu, el patrocini i mecenatge dels Laboratoris Salvat. Com és habitual, la Coral ha participat amb concerts en els actes de Sant Jordi, de la patrona i del jurament hipocràtic.

Com a activitat rellevant la Coral va participar, juntament amb altres destacades institucions musicals, en la interpretació del *Rèquiem op. 48*, de Gabriel Fauré, el 28 d'abril de 2012 al Paranimf de la UB.

Patrona 2011

El desembre de 2011, com és tradicional, van tenir lloc els actes programats per a la celebració de la patrona de la Facultat. L'acte acadèmic va estar presidit pel rector, el Dr. Dídac Ramírez.

El Dr. Pere-Joan Cardona, cap de la Unitat de Tuberculosi Experimental de l'Institut Germans Trias i Pujol, va impartir la conferència «La vacuna RUTI, una nova esperança contra la tuberculosi des de Catalunya». Durant la sessió, el degà de Farmàcia va lliurar la Medalla d'Or de la Facultat a la vicerectora d'Arts, Cultura i Patrimoni, Dra. Lourdes Cirlot, en reconeixença del seu suport a promoure el Museu de la Farmàcia Catalana de la Facultat, mitjançant el Museu Virtual UB, i per l'impuls a la mostra «Concòrdia i patrimoni: tresors de la farmàcia catalana» en el marc de la UB. També es van lliurar les medalles de la Facultat al personal que es va jubilar durant el curs 2011-2012 en agraïment a la seva dedicació.

D'altra banda, es van programar dues exposicions: «XXVII Exposició de bolets a la Facultat de Farmàcia» organitzada per la Societat Catalana de Micologia i la Secció de Botànica de la Facultat; i «La Farmàcia portàtil», organitzada pel Museu de la Farmàcia Catalana-Fundació Concòrdia Farmacèutica.

Sant Jordi 2012

Al mes d'abril, entre els actes programats per Sant Jordi 2012, va tenir lloc el tradicional Torneig de Futbol Federació Farmacèutica, el lliurament del XIV Premi a la Qualitat Lingüística de la Facultat de Farmàcia i dels premis Arrelats i Envers de la UB, i la lectura de les dues obres guanyadores. Es va inaugurar l'exposició «El llibre i la rosa», organitzada pel Museu de la Farmàcia Catalana-Fundació Concòrdia Farmacèutica. I va haver-hi el concert de Sant Jordi a càrrec de la Coral de Farmàcia.

Museu de la Farmàcia

La Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya va concedir el XV Premi de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya en el concurs anual de Premis 2011 al Museu de la Farmàcia Catalana. La Junta de la Facultat de Farmàcia, reunida en sessió ordinària el dia 18 d'octubre de 2011, va aprovar per unanimitat presentar la candidatura del Museu de la Farmàcia Catalana al XV Premi de la Reial Acadèmia de Catalunya. La Junta general ordinària de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya va acordar concedir aquest guardó a la candidatura presentada per la Facultat. El Museu de la Farmàcia Catalana és distingit amb el XV Premi de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya.

La mostra «Concòrdia i patrimoni: tresors de la farmàcia catalana» es va obrir al públic del 13 d'octubre al 16 de desembre de 2011 a l'Edifici Històric. Aquesta exposició commemora els cinc-cents aniversari de l'edició de la Concòrdia dels apotecaris de Barcelona, que es considera la primera farmacopea editada a Catalunya i la segona del món després de la publicada a

Florença l'any 1498. L'octubre d'enguany ha tingut lloc l'acte de cloenda de l'Any de la Concòrdia 2012.

Agraïments:

La redacció d'aquesta memòria ha estat possible gràcies a la col·laboració de: Conxita Amat, Mònica Arenas, Pepita Badia, Carles Benedí, Núria Castell, Empar Cortès, Immaculada Dinarés, Joan Esteva, Ruth Ferrer, Roser Fisa, Encarna Garcia, Anna Lluch, Anna Marqués, Montserrat Miñarro, Diego Muñoz-Torrero, Mercè Pallàs, Olga Palomar, Montserrat Pujol, Marius Rubiralta, Josefa Sánchez, Jordi Sánchez, Dolors Serra, Joan Simon i Pilar Vaquero.

Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona

Memòria elaborada per Carmen Escolano Mirón, secretària acadèmica

Dipòsit digital: <http://hdl.handle.net/2445/33265>